

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.9.2010
KOM(2010) 487 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**OM MULIGHEDER OG UDFORDRINGER FOR EUROPÆISK FILM I DEN
DIGITALE TIDSALDER**

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**OM MULIGHEDER OG UDFORDRINGER FOR EUROPÆISK FILM I DEN
DIGITALE TIDSALDER**

1. INDLEDNING

Europæisk film spiller en vigtig rolle for skabelsen af europæiske identiteter, hvilket står højt på den europæiske kulturdagsorden. Det audiovisuelle landskab ændrer sig hurtigt verden over og åbner myriader af muligheder for europæisk film og europæisk av-industri, forudsat at de dermed forbundne udfordringer i form af investering i udstyr, uddannelse og nye modeller kan tages op. Digitale teknologier har allerede gjort europæiske av-værker lettere tilgængelige uden for deres oprindelsesland takket være nye måder at transportere av-indhold på (som f.eks. video-on-demand og catch-up-tv). Den europæiske av-indholdsindustri konkurrenceevne afhænger i høj grad af brugen af disse nye teknologier i distributionsfasen.

Som led i den nye Europa 2020-strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst¹ er målet med **den digitale dagsorden for Europa**² (et af dens syv flagskibsinitiativer) at skabe et digitalt indre marked, så indhold og tjenester af kommerciel og kulturel art frit kan flyde over grænserne, og EU-borgerne fuldt ud kan nyde godt af fordelene ved den digitale tidsalder. En af de ikt-støttede fordele for EU er en mere omfattende og billigere distribution af kulturelt og kreativt indhold.

Kulturelt indhold spiller desuden, som det fremgår af grønbogen om frigørelse af de kulturelle og kreative industriers potentiale³, en afgørende rolle i informationssamfundets virkeliggørelse, eftersom det øger investeringer i bredbåndsinfrastrukturer og -tjenester, i digitale teknologier og i ny forbrugerelektronik og nyt telekommunikationsudstyr. Kulturelle og kreative industrier er ud over deres direkte bidrag til BNP også vigtige drivkræfter for økonomisk og social innovation i mange andre sektorer.

I lyset af de pågældende politikspørgsmål spiller UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed⁴, der blev ratificeret af Den Europæiske Union i 2006, også en rolle for fastsættelse af behovet for en EU-indsats til fordel for digitalisering af biografer.

De politikspørgsmål, der rejses i forbindelse med den digitale revolutions konsekvenser for europæisk film, er af betydning på alle niveauer: regionalt, nationalt og på europæisk plan. To aspekter er af særlig betydning:

- europæiske værkers konkurrenceevne og distribution

¹ Jf. http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm.

² Jf. Meddelelse KOM(2010) 245, 19.5.2010 på http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm, navnlig s. 31-32.

³ Jf. Meddelelse KOM(2010) 183, 27.4.2010, på http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc2577_en.htm.

⁴ Jf. http://ec.europa.eu/culture/portal/action/diversity/unesco_en.htm.

- pluralisme og sproglig og kulturel mangfoldighed.

Medlemsstaternes støtte fokuserer normalt på filmproduktionens tilblivelses- og produktionsfaser. Fremover bliver der også behov for digitale master-kopier og digitale skærme, for at disse film bliver vist og når ud til deres potentielle publikum. Adgang til digitalt udstyr og digitale master-kopier bliver af afgørende betydning for at forblive konkurrencedygtig på et marked i hurtig udvikling.

Der er behov for en bred vifte af aktører (distributører og biografer), hvis man skal sikre, at der finder distribution sted af europæiske værker til biografgængerne, samt europæisk films mangfoldighed. En af udfordringerne bliver at bevare biograferne trods den indledende hindring i form af høje omkostninger til digitalt udstyr, som truer en række europæiske biografers eksistens.

Denne meddelelse bygger på det arbejde, der allerede er udført af Europa-Kommissionen og medlemsstaterne på dette område. Europa-Kommissionen nedsatte en **ekspertgruppe** vedrørende digital film så langt tilbage som i foråret 2008. Denne gruppe, som består af distributører, biografer og repræsentanter for de filmagenturer, der arbejder med digitaliseringsstrategier, gennemgik de forskellige måder, hvorpå man kan bevare mangfoldigheden i film og biografer i morgendagens digitale EU. Drøftelserne viste, at der er behov for et alternativ til den nuværende Virtual Print Fee-model (VPF), og at støtte fra EU og offentlig national støtte er af betydning for digitaliseringen af visse biografer.

Disse spørgsmål blev uddybet nærmere i den **offentlige høring** om muligheder og udfordringer for europæisk film i den digitale tidsalder⁵, som blev indledt af Europa-Kommissionen den 16. oktober 2009. Der blev modtaget over 300 svar fra biografer, distributører, producenter, salgsagenter og andre interesserede parter som f.eks. filmagenturer, professionelle agenturer og digitale servicevirksomheder. Disse svar udgør et værdifuldt input til dette dokument.

I denne periode begyndte en række medlemsstater også at gøre sig tanker om, hvordan man kan sikre, at biografer kan omstille sig til digital forevisning og få udbytte af det. Disse projekter er også blevet gennemgået forud for udarbejdelsen af denne meddelelse.

Det er klart, at Europa-Kommissionen spiller en vigtig rolle i biografernes digitaliseringsproces, især ved at bidrage til etableringen af en ramme for denne proces, der dækker elementer som f.eks.:

- standardisering
- indsamling og bevaring af film i digitalt format
- regional støtte til digitalisering (herunder gennem EU's samhørighedspolitik)
- forenelighed med traktatens bestemmelser
- støtte til biografer, der viser europæiske film (Media-programmet)
- adgang til finansiering (Den Europæiske Investeringsbank og Media).

⁵ Jf. baggrundsdokumentet til den offentlige høring:
http://ec.europa.eu/culture/media/programme/overview/consultations/docs/background_digital_cinema_en.pdf.

2. EUROPÆISKE BIOGRAFER

I forhold til USA (hvor størstedelen af filmindustrien er vertikalt integreret, og markedsandelen for nationale film er 95 %) er det europæiske biografmarked karakteriseret ved at være fragmenteret, have forskellige sprogområder og en bred vifte af operatører, som gør det vanskeligere at gennemføre globale aftaler eller nationale strategier.

Ca. 10 % af de europæiske biografer er multiplexbiografer i forhold til 35 % i USA⁶. 31 % af de europæiske skærme findes desuden i énsalsbiografer. Dette vil forsinke digitaliseringen, da begrænsede aktivitetsniveauer underminerer rentabiliteten ved kostbart digitalt udstyr.

Problemet er endnu større i de nyere medlemsstater, hvor procentandelen af skærme i énsalsbiografer er 60 %, ja sågar over 80 % i visse lande. Der er et lignende misforhold, for så vidt angår antallet af indbyggere pr. skærm: Hvor der i 2007 var 15 977 indbyggere pr. skærm i Vesteuropa, er der en skærm pr. gennemsnitligt 50 926 indbyggere i de central- og østeuropæiske medlemsstater⁷.

Størstedelen af de europæiske biografer har mellem 2 og 7 skærme. Det er på dette punkt, at de europæiske biografer afviger fra hinanden: Fra lokale biografer med to skærme, der især viser film med nationalt og amerikansk indhold, til biografer i byerne med flere skærme, som navnlig viser europæiske film, er der en bred vifte af forevisningskategorier/-selskaber, som der ikke er nogen standardløsning for.

En række europæiske biografer er stadig tøvende over for at investere i digitalt udstyr, da de over de sidste 15 år har investeret betydeligt i at opgradere deres faciliteter og i at indrette mini-/multiplexbiografer. I 2008 befandt 37 % af skærmene i Media-lande sig i multiplexbiografer i forhold til 9,4 % i 1994, og dette tal er blevet mere end fordoblet mellem 2000 og 2008.

Revolutionen inden for digital filmdistribution rejser derfor to hovedproblemer:

- Den betydelige investering i digitalt udstyr skal bæres af biograferne, men besparelserne kommer distributørerne til gode (takket være de lavere omkostninger til digitale kopier).
- Omkostningerne til digitalt udstyr kan bæres af biografkæder og multiplexbiografer, men er uden for rækkevidde for visse mindre uafhængige biografer (ofte arthousebiografer).

Dette kunne føre til et dobbelt forevisnings-/distributionsmarked, hvor kun multiplexbiografer og kommercielle film af høj kommerciel værdi ville nyde godt af revolutionen inden for digital film. Kulturel mangfoldighed og fornyelse af talent beror dog på, at man bevarer Europas unikke netværk af biografer.

Det er desuden værd at bemærke, at digitaliseringsprocessen også får en social omkostning (i form af overskydende filmoperatører og laboratorieteknikere), og at uddannelsesbehov skal opfyldes. Overgangsperioden bør derfor håndteres med omhu, og alle dens indvirkninger på de forskellige berørte parter i hvert led af av-kæden tages i betragtning.

⁶ I 2007 (kilde: Media Salles).

⁷ European Audiovisual Observatory, Årbog 2008, bind 3, s. 18.

3. STANDARDISERING

Digital Cinema Initiative (DCI) blev lanceret i 2002 af seks større amerikanske selskaber for at fastlægge de tekniske specifikationer for digital filmdistribution. Disse specifikationer blev offentliggjort i juli 2005 og derefter gjort til standarder af Society of Motion Picture and Television Engineers (SMPTE). De omfattede en opløsning på 2048 x 1080, også betegnet 2k (4096 x 2160 eller 4k for skærme på over 15 m), og JPEG 2000 som det kompressionsformat, der skulle give digital film mulighed for at tilbyde publikum en bedre filmoplevelse via snart tilgængelige teknologier (HDTV Broadcast, Blu-Ray og video-on-demand). Disse specifikationer omfatter også sikkerhedsparametre (en væsentlig del af omkostningen til udstyret). Nu overvejer man at vedtage dem som frivillige internationale standarder i International Standard Organisation (ISO) i Genève.

Disse specifikationer har imidlertid omkostningsfølger: 2k/4k udgør en større investering⁸ for biografer, hvoraf mange i øjeblikket har økonomiske vanskeligheder. Ikke alle europæiske biografer er af den opfattelse, at de vil opnå fordele heraf på kort sigt (muligvis med undtagelse af dem, der viser 3D-film) eller fordele på lang sigt (eftersom digitale filmfremvisere har en kortere levetid end 35 mm-filmfremvisere og derfor skal udskiftes oftere med deraf følgende højere omkostninger).

Det er værd at bemærke, at der ikke er nogen standard for digital 3D-filmforevisning. Publikums interesse i 3D-film giver imidlertid biografer mulighed for at tage høje billetpriser for 3D-forevisninger i hvert fald på kort sigt. Dette har opmuntret kommercielle biografer til at installere digitalt forevisningsudstyr til 3D. For så vidt angår alternativt indhold (direkte forevisninger af koncerter, opera og sportsbegivenheder), har distributører af den form for indhold hidtil stillet ret begrænsede minimumskrav.

Teknologien er i hastig forandring. Det er vigtigt, at standarder opfylder de europæiske biografers behov. Der findes nu digitale filmfremvisere, der er egnede til store biografale, og som er betydeligt billigere end 2k-DCI-kompatible filmfremvisere, men som har en billedopløsning på 1920 x 1080. Nogle har en profil, der ligner dem, som kræves af DCI-specifikationerne, og findes i modeller, der kan vise 3D-film. Disse filmfremvisere er også kompakte og kan nemt integreres i eksisterende fremvisningsrum og i det mindste på kort sigt bruges parallelt med 35 mm-fremvisere for at få en blid overgang fra 35 mm-forevisning til digital forevisning.

Over 80 % af de europæiske skærme er under 10 m brede. Kvaliteten af forevisningen i en opløsning på 1920 x 1080 på skærme af denne størrelse er mere end tilfredsstillende, og forskellen i forhold til 2k er fuldt ud acceptabel for publikum og biografere. Dette ville klart udgøre et rentabelt alternativ for langt størstedelen af europæiske skærme. Dette ville endvidere udgøre en betydelig besparelse, for så vidt angår den private og offentlige investering, der er behov for ved overgangen til digital forevisning. Spørgsmålet er imidlertid, om alle distributører ville acceptere forevisning af deres film på disse vilkår.

Den Europæiske Union vil nøjere undersøge, hvordan man udnytter de muligheder, som standardiseringsprocessen frembyder. Målet er at sikre den nødvendige fleksibilitet for at gøre det muligt for alle rentable biografer i Europa at benytte digital filmforevisning.

⁸ Omkring 60 000 EUR (filmfremviser og server) pr. skærm + installationsomkostninger + dermed forbundne omkostninger (tilpasning af fremvisningsrummet, kabler, klimaanlæg, lamper...) + vedligeholdelsesomkostninger (højere end for 35 mm).

4. UDFORDRINGER FOR DIGITAL FILM I FORBINDELSE MED FILMARVEN

Som fremhævet i den anden rapport om gennemførelsen af henstillingen om filmarv bringer digitaliseringen af film de kommende generationers mulighed for at få adgang til digitale film i fare. For så vidt angår indsamling af digitalt producerede eller digitaliserede film i filmarvinstitutioner eller specialiserede biografer for filmarv, er der et behov for at ajourføre de retlige instrumenter, som indfører retlig eller obligatorisk deponering af film for at dække film produceret i alle medier. Fastsættelsen af standarder på europæisk plan for vilkårene for deponering af film i arkiver og for bevarelse af dem er også af betydning.

Men eftersom mange spørgsmål stadig er åbne, for så vidt angår opbevaring og langfristet bevaring af digitalt materiale, bør alle muligheder for bevaring af digitale film tages i betragtning såvel som benchmarking medlemsstaterne og andre sektorer imellem. Investeringer i forskning, udstyr og faglig uddannelse på dette område er meget vigtige. Desuden er der også behov for at forsyne filmarvinstitutioner eller specialiserede biografer for filmarv, så de kan vise film i digitalt format, og for at inddrage dem i medlemsstaternes strategier for at forsyne biografer med udstyr. Det er også nødvendigt at fastsætte standarder for digital forevisning af film, som indgår i filmarven.

5. FINANSIERING AF DIGITALISERINGEN AF FILM

5.1. Kommercielle modeller

I forbindelse med en VPF-finansieringsmodel underskriver distributører (oprindeligt de seks større amerikanske selskaber) langfristede aftaler med formidlere (investorgrupper). Disse investorgrupper⁹ finansierer anskaffelsen af digitalt filmudstyr og indsamler distributørernes bidrag til (delvist) at dække omkostningen til det udstyr, de har finansieret på vegne af biografejerne.

Idéen bag modellen er, at første gang en distributør viser en digital film i en biograf udstyret via en VPF-aftale, betaler distributøren en afgift (VPF) til investorgruppen for at dække dennes oprindelige investering.

De nuværende kommercielle finansieringsmodeller bygger først og fremmest på VPF-betalinger. Der er blevet underskrevet distributionsaftaler med alle større amerikanske selskaber; der er andre, som nu begynder at underskrive aftaler. VPF-modellen giver muligvis ikke en tilstrækkelig indtægtskilde for mindre biografer og arthousebiografer, der har europæiske film på programmet. Dette kan have en indflydelse på, hvilken type film der vises.

5.2. Offentligt indgreb på nationalt, regionalt eller lokalt plan

Eftersom VPF-finansieringsmodellen bygger på den traditionelle distributionsmodel, kunne profilen for biografer, som traditionelt har vist film i forbindelse med anden, tredje eller fjerde distribution, derfor være uegnede til VPF-modellen, som bygger på den gennemsnitlige omsætning for premierefilm.

⁹ Kun fire er aktive i mere end et europæisk land: Arts Alliance Media, XDC, Ymagis og Sony for 4k-udstyr.

Biografer spiller en vigtig social og kulturel rolle i kommuner og landdistrikter, da de ofte er de eneste steder, som giver adgang til kulturoplevelser i lokalsamfundet. Mange europæiske biografer (især énsalsbiografer) ejes af kommunerne.

Den Europæiske Unions strukturfonde kunne bruges af medlemsstaterne/regionerne til at samfinansiere digitaliseringsprojekter og uddannelsesinitiativer som innovationsfaktorer og faktorer til fremme af kulturel mangfoldighed og regional udvikling, forudsat at disse projekter og initiativer er i overensstemmelse med bestemmelserne om statsstøtte. Finansieringen kunne i den forbindelse ske som led i en række forskellige former for projekter, herunder projekter med en kulturel dimension kombineret med lokal tiltrækningskraft: byfornyelse, diversificering i landdistrikterne, kulturel turisme, innovative aktiviteter, informationssamfundet og menneskelig kapital¹⁰. Da disse strukturfonde administreres af medlemsstaterne/regionerne, er det op til dem at pege på digitalisering som et muligt finansieringsområde i deres nationale strategiske referencerammer og operationelle programmer¹¹. Digitaliseringsprojekter skal for at lykkes integreres i samlede udviklingsstrategier på regionalt plan eller byplan i partnerskab med myndigheder, som repræsenterer forskellige politikområder, og relevante repræsentanter for civilsamfundet.

I Polen har regionen Malopolska allerede brugt midler fra EU's strukturfonde til at digitalisere et lille netværk af kommunalt ejede arthousebiografer for at øge den regionale turismes tiltrækningskraft. I Portugal er et tværregionalt projekt til digitalisering af (hovedsagelig kommunale) biografer i regionerne i den nordlige og centrale del samt i Alentejo ved at være afsluttet med midler fra EFRU¹² under kulturelle faciliteter. I den tyske delstat Niedersachsen og en række franske regioner har man også til hensigt at benytte EFRU-midler til digitalisering af biografer.

I EØS-staterne finder man en bred vifte af politiske, sociale og økonomiske forhold. Derfor har man overvejet forskellige tilgange til digitalisering i forskellige lande, herunder kollektive digitaliseringsordninger f.eks. i Frankrig og Tyskland, som ikke er blevet ført til ende:

- Pilotprojekter: Det første land, der lancerede en pilotordning, var Det Forenede Kongerige med Digital Screen Network (240 skærme til "smalle" film). Der er blevet gennemført lignende pilotprojekter i Irland (Cultural Cinema Consortium) og Sverige (gennem det svenske filminstitut).
- Målrettede nationale ordninger: Finland, Polen, Tjekkiet og Slovakiet fokuserer navnlig på kommunale biografer.
- Skatte- og kreditfaciliteter: Spanien (lavt forrentede lån) og Italien (skattefradrag)¹³.

¹⁰ Ud af de 347 mia. EUR, som samhørighedspolitikken vil investere i regioner i perioden 2007-2013, bliver 5,9 mia. EUR øremærket til kultur, 10 mia. EUR til genopretningsprojekter for by- og landområder og 15,2 mia. EUR til udvikling af digitale infrastrukturer. For kulturelle projekter støttet af strukturfondene se: http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/culture/index_da.htm.

¹¹ Administrationen af de programmer, der modtager støtte fra strukturfondene, påhviler medlemsstaterne. For hvert program udpeger de en forvaltningsmyndighed (på nationalt, regionalt eller andet plan), som orienterer potentielle støttemodtagere, udvælger projekterne og overvåger gennemførelsen. Den ansvarlige myndighed kan findes på: http://ec.europa.eu/regional_policy/manage/authority/authority_en.cfm.

¹² Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

¹³ Statsstøtteundersøgelse indledt af Kommissionen i juli 2009.

- Andre ordninger: Norge (igangværende) og Nederlandene (på tegnebrættet).

Komplementaritet

I de områder, hvor der findes markedsløsninger/VPF-aftaler, kan de benyttes af en række biografer (multiplexbiografer, biografkæder, biografer med flere skærme, der viser mange premiefilm). Mindre biografer, der viser færre film, og som ønsker at anskaffe digitalt udstyr, kunne i visse tilfælde slå sig sammen og "være fælles" om udgifterne for at få adgang til VPF-aftaler (eller midler fra EU's regionalfond), forudsat at det er i overensstemmelse med EU's konkurrenceregler. Nationale solidaritetsfonde er også en mulighed.

Komplementaritet er så meget desto mere nødvendig, som at offentlig støtte ifølge visse fortolkninger faktisk kunne påvirke værdien af den VPF, der betales for at dække omkostningerne til biografens udstyr.

Skønt man i visse lande går ind for landsdækkende digitalisering, så der bliver lige adgang til biografer, og digitaliseringsprocessen går hurtigere, er andre af den opfattelse, at offentlig støtte især bør gå til biografer, som ikke har adgang til markedsløsninger eller solidaritetsfonde og derfor ikke har råd til at anskaffe udstyret uden tilskud fra det offentlige som f.eks. énsalsbiografer, deltidsbiografer, vandrebioografer. En anden mulig tilgang er at støtte digitalisering af biografer til gengæld for forpligtelser til at vise europæiske film.

Forenelighed med EU-statsstøtte- og konkurrencelovgivning

I forbindelse med Europa-Kommissionens nuværende politik for statsstøtte til digitalisering af biografer er støtte til biografer, som viser et vist antal europæiske film eller arthousefilm blevet godkendt i henhold til artikel 107, stk. 3, litra d), i TEUF¹⁴, og statsstøtte til små biografer og biografer i fjerntliggende egne er blevet godkendt i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF¹⁵. Offentlig støtte i form af mindre beløb, som opfylder betingelserne i de minimis-forordningen¹⁶, anses ikke for at have en potentiel indvirkning på konkurrence og

¹⁴ Sag N 477/04 - *Det Forenede Kongerige, UK Film Council Distribution and Exhibition Initiatives - Digital Screen Network*: artikel 107, stk. 3, litra d), omhandler "støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, når den ikke ændrer samhandels- og konkurrencevilkårene i Unionen i et omfang, der strider mod de fælles interesser". I forbindelse med UK Digital Screen Network blev støtten i henhold til denne undtagelse godkendt for biografer, som viser et stort antal "smalle" film ved brug af digitale filmfremvisere, der er finansieret fuldt ud.

¹⁵ Sag NN 70/2006 - *Biografstøtteordning i Finland*: artikel 107, stk. 3, litra c), omhandler "støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse". Kommissionen har godkendt støtte til biografer inden for rammerne af biografstøtteordningen i Finland på dette grundlag. Støtten var beregnet som delvis finansiering af anskaffelse af udstyr til og modernisering af (arthouse- og 1-3-sals-) biografer først og fremmest i små og mellemstore lokaliteter. Multiplexbiografer og biografer, som indgår i en større kæde i hovedstadsområdet, er ikke omfattet af støtten (det samme gør sig gældende i mellemstore kommuner, undtagen under begrænsede økonomiske omstændigheder).

¹⁶ For at være omfattet af de minimis-reglen skal støtten opfylde følgende kriterier:

- Loftet for støtte, der er omfattet af de minimis-reglen, er generelt på 200 000 EUR (subventionsækvivalent) over en rullende periode på tre regnskabsår for hver støttemodtagende virksomhed. Den relevante treårsperiode er glidende i den forstand, at man, hver gang der ydes ny de minimis-støtte, skal fastlægge den samlede de minimis-støtte, der er ydet i det indeværende og de to foregående regnskabsår.
- Loftet gælder for den samlede offentlige støtte til en enkelt støttemodtagende virksomhed, der betragtes som værende de minimis-støtte. Det påvirker ikke modtagerens mulighed for at modtage andre former for statsstøtte i forbindelse med ordninger, der er godkendt af Kommissionen.

handel medlemsstaterne imellem, så foranstaltningen behøver ikke at blive anmeldt til Kommissionen på forhånd.

De nuværende undtagelser omfatter ikke støtte, der ligger over de minimis-grænsen, til større biografer/multiplexbiografer, som ikke viser et minimum af europæiske film/arthousefilm.

Kommissionen bør vurdere foreneligheden af statsstøtte til digital film enten ud fra artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF eller ud fra undtagelsen om støtte til fremme af kulturen i artikel 107, stk. 3, litra d), i TEUF. I begge tilfælde forventes Kommissionen at overveje, om støtten er nødvendig, forholdsmæssig og hensigtsmæssig.

Kommissionen bemærker, at 3D-digital filmforevisning gør investering i digitale filmforevisere kommercielt bæredygtige. Derfor lader der ikke til at være behov for statsstøtte til sådanne omkostninger. Offentlige støtteordninger til digitalt forevisningsudstyr bør desuden:

- ikke bidrage til lukning af biografer med mange arthousefilm på programmet
- følge princippet om teknologisk neutralitet, som går ud på, at
 - enhver form for støtte skal være tilgængelig til finansiering af digitalt filmforevisningsudstyr, som biografejerer betragter som formålstjenligt i sin biograf og i forhold til sit publikum, og
 - det udstyr, der modtages støtte til, skal kunne vise indhold fra en vifte af digitale kilder.

Kommissionen vil altid anerkende filmsektorens dobbeltnatur (kulturel og økonomisk) i overensstemmelse med grundprincipperne i UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed.

Medlemsstaterne bør, når de udvikler støtteordninger med henblik på digitalt filmforevisningsudstyr, undgå modeller, som kan give anledning til konkurrencemæssige problemer, f.eks. modeller, der involverer kollektive aftaler mellem et flertal af distributører. Kommissionen vil sikre, at overgangen fra analog til digital film er i overensstemmelse med EU's konkurrenceregler, herunder navnlig det i artikel 101 i TEUF omhandlede forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler.

-
- Loftet gælder for alle typer støtte uanset dens form eller formål. Den eneste type støtte, der er udelukket fra de minimis-reglen, er eksportstøtte.
 - Forordningen finder kun anvendelse på "gennemsigtig" støtte, dvs. støtte, hvis bruttosubventionsækvivalent kan forudberegnes præcist, uden at det er nødvendigt at foretage en risikovurdering. Dette medfører en række begrænsninger for visse former for støtte, som for eksempel garantier.
 - I betragtning af den nuværende økonomiske situation vil Kommissionen midlertidigt betragte statsstøtte på op til 500 000 EUR pr. virksomhed for at være forenelig med forordningen, forudsat at visse betingelser er opfyldt. Muligheden for en lånegaranti på op til 1,5 mio. EUR kan også falde ind under de minimis-reglerne.

6. OFFENTLIGT INDGREB PÅ EUROPÆISK PLAN

Hvis overgangen til digital filmforevisning bevirker, at biografer må lukke, kan dette klart udgøre en fare for den kulturelle mangfoldighed. Den Europæiske Union er forpligtet til at bevare og fremme kulturel mangfoldighed i overensstemmelse med følgende bestemmelser:

- artikel 167, stk. 4, i TEUF, hvoraf det fremgår, at Unionen tager hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats i henhold til andre bestemmelser i traktaterne, navnlig med henblik på at respektere og fremme sine kulturers mangfoldighed
- *UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed*, hvori kulturelle varers og tjenesteydelsers dobbeltnatur (kulturel og økonomisk) fremhæves¹⁷ (hvilket bl.a. omfatter av-værker).

Målet med Europa-Kommissionens handlingsplan er at skabe et gunstigt miljø for digital forevisning af europæiske film. Der er blevet og vil blive iværksat en række initiativer til støtte for indførelse af og investering i nye digitale teknologier. Med hjælp fra de europæiske strukturfonde og den nye Media-ordning er Kommissionens endelige mål også at fremme EU-borgeres adgang til digital film.

Media 2007-programmet

Den digitale revolution er en udfordring for Medias overordnede mål om kulturel mangfoldighed, øget omløb af europæiske av-værker og styrkelse af den europæiske av-sektors konkurrenceevne¹⁸.

Media 2007-programmet har forpligtet sig til at yde støtte til europæisk film i den digitale tidsalder. Et af dets vigtigste mål er: "*at bevare og forbedre den kulturelle og sproglige mangfoldighed i Europa (...), sikre tilgængeligheden heraf for offentligheden...*".

For det første skal digitaliseringsprocessen ledsages af **uddannelse** af fagfolk. I den forbindelse omfatter Media 2007-afgørelsens artikel 3, stk. 1, litra c), uddannelse i *forudgående hensyntagen til digital teknologi til produktion, efterproduktion, distribution, forevisning og arkivering af europæiske av-programmer*. Der er derfor blevet ydet støtte til uddannelsesinitiativer, herunder i 3D-produktion og for biografejere¹⁹. For det andet omfatter Media 2007-afgørelsens artikel 5 følgende mål, hvad angår **distribution** og udbredelse:

litra d): "fremme af digitalisering af europæiske av-værker og udvikling af et konkurrencepræget digitalt marked"

¹⁷ Jf. navnlig betragtning 18 i præamblen og artikel 1, litra g).

¹⁸ Programmets overordnede mål fremgår af Media-afgørelsens artikel 1, stk. 2, litra a): at bevare og forbedre den kulturelle og sproglige mangfoldighed i Europa samt den kinematografiske og audiovisuelle arv i denne forbindelse og at sikre tilgængeligheden heraf for offentligheden samt fremme tværkulturel dialog
litra b): at forøge omløbet af og seertallet for europæiske av-værker både inden for og uden for EU, bl.a. gennem øget samarbejde mellem aktørerne
litra c): at styrke den europæiske av-sektors konkurrenceevne inden for rammerne af et åbent og konkurrencedygtigt europæisk marked, der begunstiger beskæftigelse, bl.a. ved at fremme forbindelserne mellem branchefolk i av-sektoren.

¹⁹ Jf. "Where to be trained in Europe" (2010-udgaven, navnlig s. 59-71): http://ec.europa.eu/culture/media/programme/training/guide/docs/guide2010v2_en.pdf.

litra e): "tilskyndelse af biograferne til at udnytte de muligheder, som digital distribution giver."

Under litra d) har Media-programmet bidraget til digitalisering af europæisk indhold gennem pilotprojekter som f.eks. Europe's Finest²⁰ (digitalisering af europæiske klassikere) og D-Platform²¹ (et almindeligt værktøj til fremme af digitale master-kopier og distribution af europæiske film). Gennem VOD-ordningen støtter Media også indirekte digitaliseringen af europæiske programmer.

Under litra e) har Kommissionen allerede støttet en række initiativer gennem de forskellige Media-ordninger: pilotprojekter om nye teknologier (som f.eks. CinemaNet Europe, et netværk af biografer med digitalt udstyr til forevisning af dokumentarfilm), samfinansiering af omkostninger til digital distribution af europæiske film og en særlig støtteordning til digital forevisning af europæiske film, administreret af Europa Cinemas.

Næste trin er nu at udforme en **ny Media-ordning** til støtte for digitaliseringen af de europæiske biografer. I overensstemmelse med nærhedsprincippet og programmets mål vil man med støtten fokusere på biografer, som først og fremmest viser nye europæiske film. Dette vil udgøre det grundlæggende tildelingskriterium for de ansøgende biografer.

Det samme kriterium er allerede blevet anvendt til at oprette Europa Cinemas-netværket, som spiller en afgørende rolle i forevisningen af europæiske film²², og som Media-programmet har ydet støtte til i 15 år. Netværket er nu vokset og omfatter 770 biografer med i alt 1 945 skærme i 443 byer i Media-deltagerlande.

Den nye digitaliseringsordning kommer til at yde støtte direkte til biografer og samfinansiere et sæt klart afgrænsede omkostninger til digitalt udstyr i form af faste tilskudsbeløb. Media-støtte kan kumuleres med national støtte; biografer/lande, som ikke kan nyde godt af VPF-aftaler eller af nationale støtteordninger til digitalisering, vil imidlertid blive prioriteret. Biografer i sådanne lande vil få særlig opmærksomhed i overensstemmelse med de prioriterede områder i Media 2007-programmet²³.

For at være i stand til at yde støtte i form af faste tilskudsbeløb har Kommissionen ladet foretage en undersøgelse af omkostninger til digitalt udstyr, hvori der fastlægges en glidende skala af enhedsomkostninger. Udformningen af ordningen vil blive tilendebragt og ordningen lanceret i slutningen af 2010 på grundlag af oplysningerne i denne undersøgelse.

En anden mulighed, der bør undersøges, er at fremme biografernes **adgang til kredit** eller at yde støtte til deres finansieringsomkostninger. I en periode med stramme kreditvilkår kunne en sådan foranstaltning være den rigtige løsning for visse biografer, da den ikke er særlig kostbar, har en høj multiplikationsfaktor, mindsker afhængigheden af distributører/filmstudier og er mindre tilbøjelig til at forvride markedet. Muligheden for at åbne Media's Production Guarantee Fund for biografer og/eller indføre en ny i2i-ordning for dem overvejes derfor.

²⁰ <http://www.finest-film.com/en/index.html>.

²¹ Nu kaldet European Digital Cinema Library (EDCL). Jf. <http://www.cnfilms.fr/soutien.html>.

²² 36 % af forevisningerne og 34 % af biografgængerne vedrørte ikke-nationale europæiske film i 2009 i forhold til under 10 % i gennemsnit i Den Europæiske Union.

²³ I Media 2007-afgørelsens artikel 1, stk. 4, litra c), fastsættes et af de prioriterede områder: "reduktion af uligheder mellem lande med en høj av-produktionskapacitet og lande eller regioner med en begrænset av-produktionskapacitet og/eller mindre geografiske områder og sprogområder på det europæiske av-marked".

Den Europæiske Investeringsbank (EIB) kunne også spille en rolle i digitaliseringsprocessen ved at bistå nationale fonde/digitaliseringsplaner med at få adgang til kommercielle lån. Foreløbig har EIB deltaget i den kreditfacilitet på 100 mio. EUR, som er ydet til investorgruppen XDC til digitaliseringen af europæisk film.

7. KONKLUSIONER

Europa-Kommissionen er opmærksom på, at overgangen til digital filmforevisning frembyder en række iboende risici, som skal håndteres for at sætte europæiske biografer i stand til at nyde godt af mulighederne. For at nå det mål er det nødvendigt at sikre:

- fleksibilitet og gennemsigtighed i standardiseringsprocessen, så digitale filmforevisningsstandarder kan opfylde de europæiske biografers forskellige behov
- retssikkerhed i forbindelse med statsstøtte til digitalisering af biografer i form af klare vurderingskriterier, der sætter medlemsstaterne i stand til at udforme deres ordninger i overensstemmelse hermed
- finansiel EU-støtte til digitaliseringen af biografer, som viser europæiske film eller har en indvirkning på den regionale udvikling.

Kommissionen har derfor til hensigt at indføre følgende elementer af en handlingsplan for digitaliseringen af filmforevisningen i europæiske biografer:

INDSATS	TIDSPLAN
Kommissionen vil udarbejde en rapport om vedtagelsen af standarder for digital filmforevisning for at sikre, at de afspejler europæiske biografers behov, og at man undersøger alternativer til europæiske biografer, som ikke har brug for eller ikke har adgang til 2k-udstyr.	2010
Kommissionen vil iværksætte en undersøgelse af omkostningerne til digitalt udstyr for at skaffe vigtige oplysninger fra hele EU.	2010
Kommissionen vil indføre en ny Media-støtteordning for digitalisering af biografer, som viser en betydelig andel europæiske (ikke-nationale) film.	2010
Kommissionen vil undersøge muligheden for at udvide Media's Production Guarantee Fund til også at omfatte biografer eller finde lignende måder at fremme deres adgang til kredit på.	2011
Kommissionen vil vedtage en henstilling om fremme af digitalisering af europæiske film.	2011
Kommissionen vil overvåge digitaliseringsprocessen og gennemgå alle aspekter heraf i hele av-kæden (som f.eks. faglig uddannelse, digitale master-kopier,	2012

programmer).	
Kommissionen vil fastlægge passende kriterier til at vurdere statsstøtte til digital filmforevisning i meddelelsen om film.	2012